

Ковальова Алла Михайлівна

Ковальова Алла Михайлівна – доктор фармацевтичних наук, професор [кафедри фармакогнозії](#)

Адреса: 61168, вул. Валентинівська, 4. Харків, Україна

Тел.: (0572)670892

e-mail: allapharm@yahoo.com

Науковий профіль:

Автобіографія

Народилась 28 серпня 1951 р. у м. Держинську, Донецької області. У 1968 р. з відзнакою “золотою медаллю” закінчила середню Щербинівську школу (сел.Щербинівка) м. Держинська Донецької області.

Закінчила у 1973 р. Харківський фармацевтичний інститут (спеціальність “Фармація”) з відзнакою, кваліфікація – провізор. Працювала декілька років у Центральній районній аптеці №208 міста Донецька районним рецептарем.

Наукові ступені і звання: Кандидат фармацевтичних наук з 1988 р. Кандидатську дисертацію на тему “Фармакогностичне дослідження видів родів горох і віка” захистила у 1988 року у

Спеціалізованій Раді при Всесоюзному НДІ хімії та технології лікарських засобів за фахом 15.00.02 – “Фармацевтична хімія та фармакогнозія”.

Доцент кафедри фармакогнозії Харківського державного фармацевтичного інституту з 1991 р. Дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора фармацевтичних наук за спеціальністю 15.00.02 – фармацевтична хімія і фармакогнозія “Фармакогностичне дослідження видів родин Fabaceae, Asteraceae, Convolvulariaceae та Araliaceae, перспективи їх використання в медицині” захистила у 2002 р. в Спеціалізованій Раді при Національному фармацевтичному університеті м. Харків. Доктор фармацевтичних наук з 2003 р. З 2004 р. і до теперішнього часу займає посаду професора кафедри фармакогнозії НФаУ.

Громадська діяльність: голова держекзаменаційних комісій в Національному медичному університеті ім. О. О. Богомольця (фармацевтичний факультет), в Запорізькому державному медичному університеті (фармацевтичний факультет); член редколегії Фармацевтичної енциклопедії; член апробаційної ради НФаУ (15.00.02).

Членство в міжнародних організаціях: А.М. Ковальова – член Американської асоціації фармакогностів – American Society of Pharmacognosy (з 2007 р.).

Має нагороди: почесні грамоти НФаУ, МОН України (2006, 2011), Головного управління освіти і науки Харківської облдержадміністрації (2005); Диплом фіналіста конкурсу в номінації «Кращий інноваційний проект біофармацевтичного кластеру» в Міжнародному конкурсі інноваційних проектів «Харківські ініціативи» (2010); Золотий знак і Золотий диплом за I місце у Національній першості з аналітики по Україні (2012); Диплом учасника Всеукраїнської програми «Золотий фонд нації» (2011); Срібний знак і Срібний диплом за II місце у номінації «Фармацевтичні науки» XVI Міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми і шляхи розвитку сучасної

охорони здоров'я» (Лондон – Київ, 2011); Бронзовий знак і Бронзовий диплом за III місце у рамках проекту «Чемпіонат світу, континентальні, національні і регіональні першості з наукової аналітики Міжнародної академії наук і вищої освіти (Лондон, 2012); Диплом ювіляру України «За віддане служіння Україні» (2011); Диплом учасника проекту «Обличчя України. Імена. Портрети. Долі» за вагомий внесок у розвиток суспільства (2011); Золота медаль Фонду культури України “За високий професіоналізм” (2012).

Наукова школа: наукова школа А. М.Ковальової об'єднує 1 доктора наук та 8 кандидатів наук. Під керівництвом А. М. Ковальової виконуються докторська дисертація доц. Сидори Н. В. та кандидатська дисертація Максимюк К. М. Ковальова А.М. була науковим консультантом при виконанні докторської дисертації Ільїної Тетяни Василівни «Фармакогностичне дослідження рослин родини *Rubiaceae* та перспективи їх використання в медицині» (2015). Керувала виконанням кандидатських дисертацій: Сидори Н. В. «Фармакогностичне дослідження видів роду *Crataegus* L. флори України» (2007); Грудько І. В. «Фармакогностичне дослідження видів роду *Melilotus* L. флори України» (2013); Абдулкафарової Е. Р. «Фармакогностичне дослідження *Potentilla alba* та *Potentilla anserina* флори України» (2013); Горячої О. В. «Фармакогностичне дослідження видів роду *Galium* L. флори України» (2013); Очкура О. В. «Фармакогностичне дослідження видів роду *Artemisia* флори України» (2014); Колісник Я. С. «Фармакогностичне дослідження рослинного збору церебропротекторної дії» (2016); Гончарова О. В. «Фармакогностичне дослідження видів роду *Lamium* L.» (2016); Осьмачко А. П. «Фітохімічне дослідження вероніки довголистої та вероніки широколистої, екстрактів на їх основі та їх стандартизація» (2018).

Напрямки наукових досліджень: проблема системного цілеспрямованого дослідження рослин – джерел біологічно активних речовин, на основі фенетико-еколого-таксономічних і

ресурсознавчих досліджень флори України та суміжних країн з використанням принципів теорії вірогідності: нумеричних методів та теорії графів; створення лікарських фітопрепаратів; розробка методів стандартизації лікарської рослинної сировини та нових лікарських форм; визначення фенетико-таксономічних характеристик родів та родин рослин для виявлення перспективних видів для медицини і вирішення дискусійних питань з їх систематики; пошук рослинних БАР з інгібуючою дією на ферменти.

Наукові здобутки: автор та співавтор понад 800 наукових та навчально-методичних праць, у т. ч. 60 патентів, понад 300 статей, 6 монографій, інформаційні листи, методичні рекомендації, співавтор понад 30 *лікарських препаратів*.

Розробки, впровадження, патенти: розроблені лабораторні та промислові регламенти на ряд препаратів; співавтор понад 60 патентів; співавтор препаратів: Піфламін, табл.; Фітокардин, краплі, табл.; Хлорофіліпт табл., спрей; корглікон, табл. та ін.

Монографії:

1. Історія кафедри фармакогнозії Національного фармацевтичного університету : монографія / О. М. Кошовий, В. М. Ковальов, Т. В. Ільїна, Т.І. Ісакова, А. М. Ковальова, В. В. Бойнік, О. О. Стремоухов, Н. В. Бородіна, О. В. Горяча, О. В. Очкур; за заг. ред. О. М. Кошового, В. М. Ковальова. – Х. : НФаУ, 2018. – 280 с.
2. Современные технологии поиска растительных источников биологически активных веществ на основе многомерного таксономического анализа. Монография // Москва “ИРИС ГРУПП” – 2011. – 116с. ISBN 978-5-452-00091-4.
3. Ковалева А.М., Сидора Н.В., Ильина Т.В., Комисаренко А.Н. Фенольные соединения нефармакопейных растений и перспективы их применения в медицине / Фенольные соединения: фундаментальные и прикладные аспекты // Кол-в авторов. – Отв. ред. Н.В. Загоскина, Е.Б. Бурлакова;

Институт физиологии растений им. К.А. Тимирязева РАН. – Москва: Научный мир, 2010. – 400с. С. 329-337. ISBN 978-5-91522-218-1.

4. Заболевания толстого кишечника. Геморрой / В.В. Бышенко, В.П. Черных, В.Ф. Черных, А.М. Ковалева // Научно-поп. издание для врачей, студентов фарм. и мед. вузов – Харьков: Магва. – 1995. – 496 с.
5. Гипертоническая болезнь / И.Г. Березняков, В.П. Черных, В.Ф. Черных, А.М. Ковалева, П.А. Бездетко // Научно-поп. издание для врачей, студентов фарм. и мед. вузов – Харьков: Магистр-Валентина. – 1995. –326 с.

Навчальні посібники:

1. Практикум з ідентифікації лікарської рослинної сировини : навч. посіб. / [В.М. Ковальов, С.М. Марчишин, О.П. Хворост, Т.І. Ісакова, А.М. Ковальова, Н.В. Попова, М.С. Журавльов, Т.В. Ільїна, О.М. Кошовий, С.В. Ковальов, В.В. Бойнік, О.В. Криворучко, Т.О. Краснікова, Н.В. Бородіна, О.О. Стремоухов, М.Ф. Ткаченко, О.В. Демешко, Н.В. Сидора, Т.М. Крючкова, Г.Р. Козир, О.Л. Демидяк, А.М. Рудник, Т.С. Бердей, М.І. Луканюк] ; за ред. В.М. Ковальова, С.М. Марчишин. – Тернопіль : ТДМУ, 2014. – 264 с.
2. Изопреноиды (терпеноиды и стероиды). Конспект лекций, перераб. и доп. / Ковалев В.Н., Исакова Т.И., Ковалева А.М., Журавлев Н.С., Бойник В.В., Ильина Т.В., Криворучко Е.В., Красникова Т.А., Павлова И.А., Бородина Н.В., Ткаченко М. Ф., Стремоухов А. А., Комиссаренко С.Н. – Харьков: ЧП Есин, 2009. – 42 с.
3. Фармакогнозия: учебное пособие для ст. высших учеб. заведений. / Ковалев В.Н., Т.И. Исакова, А.М. Ковалева и др.// Рекоменд Мин.обр.и науки Украины как учебное пособие для студентов высших учебных заведений.– Х.: изд-во НФаУ, 2007. -272 с.
4. Углеводы, липиды, белки, витамины, гликозиды растений / Ковальов В.Н., А.М.Ковальова и др. // Конспект лекций. –

2006. – Харьков: ЧП Алистратова, 55 с.

5. Фармакогнозія та ресурсознавство лікарських рослин / Солодовніченко Н.М., Ковальова А.М., Ільїна Т.В., Упир Л.В. // Методичні рекомендації для студентів спеціальностей “Фармація”, “Технологія фармацевтичних препаратів”, “Технологія парфумерно-косметичних засобів заочної та дистанційної форм навчання” – Харків: Вид-во НфаУ, 2006. – 192 с.
6. Фенольные соединения. Конспект лекций / Ковалев В.Н., Ковалева А.М. и др. // Изд. испр. и доп. Харьков: ЧП Алистратова, 2005. – 44с.
7. Практикум по фармакогнозии / Ковальов В.М. та ін. / Ковальова А.М.: Розділ: Сапоніни. – С. 294 – 316. Учебное пособие для студентов ВУЗов. Х., изд-во НФаУ; Золотые страницы. – 2003. – 512 с.
8. Общая характеристика кардиостероидов. Методы обнаружения, выделения и анализа сердечных гликозидов. Учебное пособие / А. Н. Комиссаренко, В. С. Кисличенко, В. Н. Ковалев , А. М. Ковалева // Харків: “Основа” – 1997. – 89 с.
9. Фармакогнозия. Учебное пособие / А.И. Павлий, В.Н. Ковалев, Н.В. Попова, А.М. Ковальова, И.А. Журавель // Мин-во ЗО Украины. – Харьков. – УкрФа. – 1994. – 268с.
10. Общая характеристика флавоноидов. Лекарственные растения и сырье, содержащие флавоноидные соединения. Учебное пособие / В. Н. Ковалев, А.М. Ковальова // УкрФА. – Харьков. – 1994. – 65 с.
11. Загальна характеристика флавоноїдів. Навчальний посібник / В. М. Ковальов, А.М. Ковальова // УкрФА. – 1994.- Харьков. – 67с.

Методичні рекомендації. Робочі програми:

1. Фармакогнозия. Методические рекомендации для иностранных студентов 3 курса / Ковалев В.Н., Т.И. Ісакова, А.М. Ковалева и др. // Харьков: ЧП Алистратова. – 2006. – 144с.

2. Изопреноиды (терпеноиды и стероиды). Конспект лекций, перераб. и доп. / Ковалев В.Н., Исакова Т.И., Ковалева А.М. и др. – Харьков: ЧП Есин, 2009. – 42с.
3. Фармакогнозія та ресурсознавство лікарських рослин / Збірка тестів для підготовки до ліцензійного іспиту «Крок-2» // За редакцією проф. Ковальова В. М. – Харків: Вид-во НФаУ. – 2009. – 270с.
4. Методичні рекомендації по виконанню дипломних та магістерських робіт з фармакогнозії / Н.В. Сидора, А.М. Ковальова, О.П. Хворост, Т.В. Ільїна, А.М. Рудник, О.В. Горяча. – Х.: Вид-во НФаУ, 2012. – 36 С.
5. Лабораторний журнал з фармакогнозії. Вид. 9, випр. та доп. / А.М. Ковальова, Т.І. Ільїна, О.В, Криворучко, М.Ф. Ткаченко, під. загал ред. проф. О.П. Хворост – Х.: Вид-во НФаУ, 2012. – 100 С.
6. Терпеноиды. Методические рекомендации для иностранных студентов 3 курса / Ковалев В.Н., Т.И. Исакова, А.М. Ковалева и др. // Харьков: ЧП Алистратова. – 2006, 50 с.
7. Фенольные соединения. Конспект лекций / Ковальов В.М., Ковальова А.М. та ін. // Изд. Испр. И доп. Харьков: ЧП Алистратова, 2005. – 44с.
8. Дневник по производственной практике по фармакогнозии / В.Н. Ковалев, А.М.Ковалева, О.Н. Кошевой и др.; под общей редакцией Кошевого О.Н. – Х. : НФаУ, 2015. – 44 с.
9. Лабораторный журнал по фармакогнозии (Модуль 1) / В.Н. Ковалев, А.М. Ковалева, О.Н. Кошевой и др.; под общей редакцией Кошевого О.Н. – Х. : НФаУ, 115 с.
10. Лабораторный журнал по фармакогнозии (Модуль 2) / В.Н. Ковалев, А.М. Ковалева, О.Н. Кошевой и др.; под общей редакцией Кошевого О.Н. – Х. : НФаУ, 2015. – 110 с.
11. Методичні рекомендації до виконання курсових робіт з фармакогнозії для студентів фармацевтичного факультету денної та заочної форми навчання / Сидора Н. В., Ковальова А. М., Кошовий О. М., Краснікова Т. О., Ільїна Т. В., Криворучко О. В., Горяча О. В. – Х.:НФаУ, 2014. – 30 с.
12. Methodical recommendations to the course work (project)

implementation on pharmacognosy for foreing students / Sydora N. V., Kovaleva A. M., Koshovyj O. M., Ilyina T. V., Krasnikova T. A., Krivoruchko O. V., Goryacha O. V. – Kh. NUPh, 2014. – 18 p.

13. Methodical recommendation for the implementation of the Master's degree work on pharmacognosy for foreing students / Sydora N. V., Kovaleva A. M., Kovalev V. M., Koshovyji O. M., Ilyina N. V., Goryacha O. V., Jurchenko N. S. – Kh.: NUPh, 2014. – 26 p.
14. Методические рекомендации по выполнению магистерских работ по фармакогнозии для иностранных студентов / Сидора Н. В., Горячая О. В., Ковалева А. М., Ковалев В. Н., Кошевой О. Н., Ильина Т. В., Юрченко Н. С. – Х.: НФаУ, 2014. – 28 с.
15. Методичні рекомендації до виконання дипломних та магістерських робіт з фармакогнозії / Сидора Н. В., Ковальова А. М., Ковальов В. М., Кошовий О. М., Ільїна Т. В., Горяча О. В. – Х.: НФаУ, 2014. – 34 с.
16. Методические рекомендации по выполнению курсовых работ по фармакогнозии для иностранных студентов / Сидора Н. В., Горячая О. В., Ковалева А. М., Кошевой О. Н., Ильина Т. В., Красникова Т. А. – Х.: НФаУ, 2014. – 28 с.
17. Методичні вказівки з фармакогнозії / Ковалев В. Н., Солодовниченко Н. М., Макарова Г.В., Журавлев Н. С., А. М. Ковальова та ін. // Харків. – УкрФА. – 1993. – 156с.
18. Методические указания по фармакогнозии для студентов III курса / Ковалев В.Н., Солодовниченко Н.М., Макарова Г.В., Журавлев Н.С., А.М. Ковальова та ін. // Мин-во ЗО УССР, ХФИ. – Харьков. – 1987. – 200 с.
19. Лекарственные растения мировой и отечественной медицины. Справочное пособие.// Попова Н. В., Ильина Т. В., Ковалев В. Н., Павлий А. И.– Х., 1996. – 96с.
20. Методичні рекомендації до виконання дипломних та магістерських робіт з фармакогнозії / Сидора Н. В., Ковальова А. М., Ковальов В. М., Кошовий О. М., Ільїна Т. В., Горяча О. В. – Х.: НФаУ, 2014. – 34 с.

21. Methodical recommendation for the implementation of the Master's degree work on pharmacognosy for foreign students / Sydora N. V., Kovaleva A. M., Kovalev V. M., Koshovyji O. M., Ilyina N. V., Goryacha O. V., Jurchenko N. S. – Kh.: NUPh, 2014. – 26 p.
22. Методические рекомендации по выполнению магистерских работ по фармакогнозии для иностранных студентов / Сидора Н. В., Горячая О. В., Ковалева А. М., Ковалев В. Н., Кошевой О. Н., Ильина Т. В., Юрченко Н. С. – Х.: НФаУ, 2014. – 28 с.
23. Методические рекомендации по выполнению курсовых работ по фармакогнозии для иностранных студентов / Сидора Н. В., Горячая О. В., Ковалева А. М., Кошевой О. Н., Ильина Т. В., Красникова Т. А. – Х.: НФаУ, 2014. – 28 с.
24. Методичні рекомендації до виконання курсових робіт з фармакогнозії для студентів фармацевтичного факультету денної та заочної форми навчання / Сидора Н. В., Ковальова А. М., Кошовий О. М., Краснікова Т. О., Ільїна Т. В., Криворучко О. В., Горяча О. В. – Х.: НФаУ, 2014. – 30 с.
25. Methodical recommendations to the course work (project) implementation on pharmacognosy for foreign students / Sydora N. V., Kovaleva A. M., Koshovyj O. M., Ilyina T. V., Krasnikova T. A., Krivoruchko O. V., Goryacha O. V. – Kh. NUPh, 2014. – 18 p.
26. Фармакогнозия. Методические рекомендации для студентов 3 курса иностранного факультета / проф. Ковалев В.Н., Бойник В.В., Исакова Т.И., Попова Н.В., Ильина Т.В. и др. Под общей ред. В.Н. Ковалева – Х.: Изд-во НФаУ, 2006. – 143с.
27. Фармакогнозія та ресурсознавство ЛР. Методичні рекомендації для студентів спеціальностей «Фармація», «Технологія фармацевтичних препаратів», «Технологія парфумерно-косметичних засобів» заочної та дистанційної форм навчання. Солодовниченко Н.М., Ковальова А.М., Ільїна Т.В., Упир Л.В. – Х.: Вид. НФаУ, 2006. – 192 с.
28. Методы обнаружения и выделения кумаринов. Методические

рекомендации // Ковалев В.Н., Ковалева А.М., Комиссаренко А.Н., Ильина Т.В. – Х. 1996. – 28 с.

29. Методические указания по фармакогнозии для студентов III курса / Ковалев В.Н., Солодовниченко Н.М., Макарова Г.В., Журавлев Н.С., А.М. Ковалева и др. // Мин-во ЗО УССР, ХФИ. – Харьков. – 1987. – 200с.
30. Рабочая программа з фітотерапії. Комерчески орієнтований курс / Хворост О. П., Ковалева А. М., Крючкова Т. Н., Ткаченко М. Ф. – Харків: вид-во НФаУ. – 2012. – 8 с.

Науково- методичні рекомендації:

1. Осьмачко А. П. Відмінні морфологічні ознаки видів роду *Veronica* L. секцій *Euveronica* Griseb., *Pseudolysimachia* C. Koch. та *Chamaedrys* Griseb. / А. П. Осьмачко, А. М. Ковальова, О. М. Кошовий, А. М. Комісаренко, Ю. Г. Гамуля // Методичні рекомендації, 2017 (затверджено РПК «Фармація» МОЗ і АМН України) – Київ, 2017 – 40 с.
2. Відмінні макро- та мікроскопічні ознаки видів родів підмаренник (*Galium* L.), маренка (*Asperula* L.) та круціата (*Cruciata* Mill.) родини маренові (*Rubiaceae* Juss.) (методичні рекомендації) / Ільїна Т. В., Ковальова А. М., Горяча О. В., Юрченко Н. С. – К., 2014. – 27 с.
3. Сидора Н.В., Ковальова А.М., Комісаренко А.М. Відмінні макро- та мікроскопічні ознаки плодів видів роду глід (*Crataegus* L.) флори України. Методичні рекомендації – К. – 26 с.

Інформаційні листи:

1. Осьмачко А. П. Макро- і мікроскопічні ознаки вероніки широколистої (*Veronica teucrium*) / А. П. Осьмачко, А. М. Ковальова, Т. В. Ільїна // Інформаційний лист, 2015 (затверджено РПК «Фармація» МОЗ і АМН України) – Київ, 2016 – 6 с.
2. Макро- та мікроскопічні ознаки трави маренки запашної

- (*Asperula odorata*). / Т.В. Ільїна, А.М. Ковальова, Н.С. Шемчук, А.П. Осьмачко // Інформаційний лист № 05-2016. – Київ, 2016. – 4 с.
3. Осьмачко А. П. Макро- і мікроскопічні ознаки вероники довголистої (*Veronica longifolia*) / А. П. Осьмачко, А. М. Ковальова, Т. В. Ільїна, О. М. Кошовий // Інформаційний лист, 2016 (затверджено РПК «Фармація» МОЗ і АМН України) – Київ, 2016 – 6 с.
 4. Ільїна Т. В. Хроматографічний аналіз марени кореневищ і коренів (*Rubiae rhizomata et radices*) / Т. В. Ільїна, А. М. Ковальова, О. В. Горяча // Інформаційний лист № 248-2014. – Київ, 2014. – 3 с.
 5. Ільїна Т. В. Макро- та мікроскопічні ознаки трави підмаренника справжнього (*Galium verum* L.) / Т. В. Ільїна, А. М. Ковальова, О. В. Горяча // Інформаційний лист № 247-2014. – Київ, 2014. – 3 с.
 6. Ільїна Т. В. Мікроскопічний аналіз марени кореневищ і коренів (*Rubiae rhizomata et radices*) / Т. В. Ільїна, А. М. Ковальова, О. В. Горяча // Інформаційний лист № 246-2014. – Київ, 2014. – 4 с.

Викладання дисциплін “Фармакогнозія”, “Ресурсознавство лікарських рослин”. Керує виконанням дипломних, магістерських робіт.